

REGLUGERÐ

um flugvirkt.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið.

Markmið reglugerðar þessarar er að kveða á um samræmdar aðgerðir opinberra aðila sem og annarra sem koma að afgreiðslu eða þjónustu við loftför, farþega, farangur og farm, til þess að einfalda formsatriði og greiða fyrir afgreiðslu, með hliðsjón af alþjóðlegum skuldbindingum, þannig að flutningur geti gengið snurðulaust fyrir sig.

2. gr.

Gildissvið.

Reglugerðin tekur til afgreiðslu farþega, farangurs og farms þ.m.t. dýra og þjónustu við loftför á millilandaflugvöllum hér á landi nema annað sé sérstaklega tekið fram.

3. gr.

Orðskýringar.

Í texta þessara reglna er hugtakið „þjónusta“ notað sem sértækt nafnorð er táknað starfsemi eða veitta þjónusta.

Þegar eftirfarandi orð eða orðasambönd eru notuð í þessari reglugerð hafa þau þá merkingu sem hér greinir:

Aðgangur (*admission*): Leyfi til einstaklings til að koma inn í landið sem veitt er af viðkomandi yfirvöldum.

Afferming (*unloading*): Fjarlæging farms, pósts, farangurs eða birgða úr loftfari eftir landingu.

Afhending vara (*release of goods*): Sú aðgerð þegar tollayfirvöld leyfa að vörur í tollmeðferð afhendist til viðkomandi einstaklinga.

Alþjóðaflugvöllur (*international airport*): Flugvöllur, tilgreindur af því aðildarríki sem flugvöllurinn tilheyrir sem komu- og brottfararflugvöllur í millilandaflugi, þar sem tilfallandi formsatriði er snúa að tollafgreiðslu, innflutningi fólks, lýðheilsu, sóttkví dýra og jurta og þess háttar verkferlum eru afgreidd.

Ítarlegar farþegaupplýsingar (*API, Advance Passenger Information*): Rafrænt samskiptakerfi sem safnar og sendir nauðsynlegar upplýsingar til landamærastofnana fyrir brottför eða komu flugs og gerir upplýsingarnar aðgengilegar við landamæraafgreiðslu.

Áfangflug (*through-flight*): Tiltekin starfræksla loftfars, auðkennd af flugrekanda með notkun sama tákansins út förina, frá upphafsstað um sérhverja viðkomustaði til áfangastaðarins.

Áhættumat vegna brottvísunar (*risk assessment*): Mat sem fer fram á því hvort henti að flytja brottvísaðan einstakling úr landi með áætlunarflugi fylgdarlaust eður ei. Matið skal taka til greina alla viðkomandi þætti, þ.m.t. heilsufarslega, andlega og líkamlega hæfni fyrir flutning með áætlunarflugi, vilja eða tregðu til að ferðast, hegðunarmynstur og fyrri ofbeldishegðun.

Áhættustjórnun við landamæraeftirlit (*risk management*): Kerfisbundin beiting stjórnunar- aðferða og starfshátta sem veita landamæraeftirlitnum þær upplýsingar sem þær þurfa til að taka á áhættusömum ferðum eða flutningum.

Birgðir (vistir) (*stores (supplies)*): a) Birgðir (vistir) til neyslu; og b) Birgðir (vistir) sem teknar verða burtu.

Birgðir (vistir) (*stores (supplies)*) sem verða teknar burtu: Vörur til sölu til farþega og flugliða loftfars sem ætlunin er að lenda með.

Birgðir (vistir) til neyslu (*stores (supplies) for consumption*): Vörur, til sölu eður ei, ætlaðar til neyslu af farþegum og flugliðum um borð í loftfari, og vörur sem eru nauðsynlegar fyrir starfrækslu og viðhald loftfars, þ.m.t. eldsneyti og smurning.

Borðganga (*embarkation*): Þegar gengið er um borð í loftfar í þeim tilgangi að hefja flug, að undanskildum flugliðum eða farþegum sem hafa gengið um borð á fyrri tímapunkti í sama áfangaflugi.

Bráð ógn við lýðheilsuna sem varðar þjóðir heims (*public health emergency of international concern*): Óvenjulegur atburður sem er skilgreindur, eins og kveðið er á um í alþjóðaheilbrigðisreglugerð (2005) Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar: (i) sem hætta fyrir lýðheilsuna í öðrum ríkjum vegna útbreiðslu sjúkdóms milli landa og (ii) sem atburður sem gæti útheimt samstillt, alþjóðleg viðbrögð.

Brottvísun einstaklings (*removal of a person*): Aðgerð af hálfu opinberra yfirvalda í samræmi við lög og reglur sem felur í sér að einstaklingi eru gefin fyrirmæli um að yfirgefa landið.

Dreifilyklaskrá Alþjóðaflugmálastofnunarinnar (*ICAO Public Key Directory [ICAO PKD]*): Miðlægur gagnagrunnur sem þjónar sem safn og inniheldur skírteini undirritenda (Document Signer Certificates (C_{DS})), dreifilykla undirritenda (Document Signer Public Keys), CSCA grunnlista (CSCA Master List [ML_{CSCA}]), staðfestingarskjal ríkis (Country Signing CA Link Certificates (IC_{CSCA})) og lista yfir skírteini sem hafa verið afturkölluð (Certificate Revocation Lists) gefnir út af þátttakendum, ásamt kerfi fyrir dreifingu þeirra um allan heim sem viðhaldið er af Alþjóðaflugmálastofnuninni fyrir hönd þátttakenda í þeim tilgangi að auðvelda staðfestingu gagna í tölvulesanlegum ferðaskilríkjum (eMRTDs).

Einstaklingur með ófullnægjandi skilríki (*improperly documented person*): Einstaklingur sem ferðast, eða reynir að ferðast: (a) með útrunnin ferðaskilríki eða ógilda vegabréfsáritun; (b) með grunnfölsuð, breytingafölsuð eða breytt ferðaskilríki eða vegabréfsáritun; (c) með ferðaskilríki eða vegabréfsáritun einhvers annars; (d) án ferðaskilríkja; eða (e) án vegabréfsáritunar, ef þessa er krafist.

Einstaklingur sem vísað hefur verið úr landi (*deportee*): Einstaklingur sem hefur með löglegum hætti verið leyft að koma til landsins eða sem hafði með ólöglegum hætti komið til þess, en sem á einhverjum seinni tímapunkti er með formlegum hætti skipað af lögbærum yfirvöldum að yfirgefa landið.

Farþegaástaða (*passenger amenities*): Ástaða fyrir farþega sem ekki er nauðsynleg fyrir afgreiðslu farþega.

Ferðaskilríki (*travel document*): Vegabréf eða önnur opinber skilríki gefin út af ríki eða stofnun, sem réttmætur handhafi má nota til ferðalaga milli landa.

Fíkniefnaeftirlit (*narcotics control*): Ráðstafanir til að hafa eftirlit með ólöglegum flutningi í lofti á fíkniefnum eða geðvirkum efnum.

Flugvirkt (*facilitation*): Samræmdar aðgerðir opinberra aðila og annarra sem koma að afgreiðslu eða þjónustu við loftför, farþega, farangur og farm á flugvöllum til þess að einfalda formsatriði og greiða fyrir afgreiðslu þeirra.

Frísvæði (*free zone*): Hluti af yfirráðasvæði ríkis þar sem sérhverjar vörur sem koma inn á svæðið eru almennt álitnar, að því leyti sem viðkemur innflutningsgjöldum og sköttum, vera utan tollsvæðisins.

Fylgdarlaus farangur (*unaccompanied baggage*): Farangur sem er fluttur sem farmur og kann eða kann ekki að vera fluttur með sama loftfari og einstaklingurinn sem á farangurinn.

Hamfarir (*disaster*): Alvarleg truflun á virkni samfélagsins sem veldur viðtækum skaða á fólki, eignum og umhverfi sem er meiri en samfélagið sem varð fyrir skaðanum getur ráðið við, einungis með eigin úrræðum (skilgreining Sameinuðu þjóðanna).

Hjálparflug (*relief flights*): Flug sem farið er í af mannúðarástæðum með hjálparstarfsfólk og vistir á borð við mat, fatnað, skýli, búnað til lækninga og aðra hluti á meðan á neyðarástandi og/eða hamförum stendur eða eftir slíkt ástand og/eða eru notuð til að flytja einstaklinga á brott frá stað þar sem lífi þeirra eða heilsu er ógnað af slíku neyðarástandi og/eða hamförum til öruggs staðar innan sama ríkis eða annars ríkis sem er reiðubúið til að taka á móti slíkum einstaklingum.

Hætta fyrir lýðheilsuna (*public health risk*): Líkur á atburði sem getur haft skaðleg áhrif á heilbrigði hópa fólks og er þar sérstaklega átt við sjúkdóm eða mengun sem gæti náð að berast milli landa eða gæti skapað alvarlega og beina hættu.

Innflutningsgjöld og skattar (*import duties and taxes*): Tollar og allir aðrir skattar eða gjöld sem eru innheimt á eða í tengslum við innflutning vara. Innifalin eru ekki sérhver gjöld þar sem upphæð takmarkast við áætlaðan kostnað veittrar þjónustu eða innheimt eru af tollgæslunni fyrir hönd annars innlends yfirvalds.

Innflytjendaeftirlit (*immigration control*): Ráðstafanir yfirvalda til að hafa eftirlit með komu flugfarþega til, ferð þeirra í gegnum og brottför þeirra frá landinu.

Landganga (*disembarkation*): Þegar loftfar er yfirgefið eftir lendingu, að undanskildum flugliðum eða farþegum sem halda áfram á næsta viðkomustað sama áfangaflegs.

Neyðarástand (*emergency*): Skyndilegur, óvenjulegur og ófyrirséður atburður sem krefst umsvifalausra aðgerða til að lágmarka neikvæðar afleiðingar hans (skilgreining Sameinuðu þjóðanna).

Óskilafarangur (*unclaimed baggage*): Farangur sem kemur á flugvöll og farþegi hvorki sækir né gerir tilkall til.

Óþekktur farangur (*unidentified baggage*): Farangur á flugvelli, með eða án farangursmiða, sem ekki er sóttur af eða tengdur við farþega.

Óæskilegur einstaklingur (*inadmissible person*): Einstaklingi sem er eða mun verða meinað að fara inn í landið af yfirvöldum þess.

Ráðstafanir fyrir beina gegnumumferð (*direct transit arrangements*): Sérstakar ráðstafanir yfirvalda vegna umferðar sem stöðvar stuttlega á ferð sinni í gegnum íslenskt yfirráðasvæði og getur verið undir stjórn íslenskra yfirvalda.

Skipun um brottvísun (*deportation order*): Skrifleg skipun, gefin út af viðkomandi yfirvaldi, sem afhent er einstaklingi og skipar honum að yfirgefa landið.

Skipun um brottflutning (*removal order*): Skrifleg skipun frá viðkomandi yfirvaldi til flugrekanda sem flutt hefur óæskilegan einstakling til landsins sem felur í sér að mælt er fyrir um að honum beri að flytja einstaklinginn af landinu.

Eftirlitsmaður með almenningsflugi (*civil aviation inspector*): Eftirlitsmaður í almenningsflugi er einstaklingur, tilnefndur af viðkomandi yfirvaldi ríkisins og sem er falið eftirlit með öryggi, vernd eða skyldum atriðum varðandi flugsamgöngur eins og mælt er fyrir um af því.

Skordýraeyðing (*disinsection*): Ferli þar sem gerðar eru heilbrigðisráðstafanir til að halda í skefjum eða eyða skordýrum sem hafast við í loftförum, farangri, farmi, gámum, vörum og póstbögglum.

Skýrslugjafi (*declarant*): Sérhver einstaklingur sem gerir vöruskýrslu eða í hvers nafni slík skýrsla er gerð.

Sóttthreinsun (*disinfection*): Ferli þar sem gerðar eru heilbrigðisráðstafanir til að halda sýklum á líkama manna eða dýra eða í eða á loftförum, farangri, farmi, vörum eða gámum í skefjum eða eyða þeim með efnafræðilegum eða eðlisfræðilegum aðferðum.

Svæði fyrir beina gegnumumferð (*direct transit area*): Sérstakt svæði sem komið er á fót innan millilandaflugvallar, samþykkt af viðkomandi yfirvöldum og undir beinu eftirliti eða stjórn þeirra, þar sem farþegar geta dvalist þegar millilent er eða farið í tengiflug án þess að óskað sé eftir því að fara inn í landið.

Tímabundinn aðgangur (*temporary admission*): Tollmeðferð, þar sem ákveðnar vörur geta verið fluttar inn á tollsvæði, og með skilyrðum eru að fullu eða að hluta lausar undan greiðslu innflutningsgjalda og skatta. Þessar vörur eiga að vera fluttar inn í ákveðnum tilgangi og vera ætlaðar til endurútflytninga innan tiltekins tíma án þess að hafa tekið breytingum fyrir utan venjulega rýrnun vegna notkunar.

Tollafgreiðsla vara (*clearance of goods*): Framkvæmd formsatriða við tollafgreiðslu sem eru nauðsynleg til að vörur komist í heimilisnotkun, séu fluttar út eða meðhöndlaðar samkvæmt annarri reglu um tollmeðferð.

Traust landamæri (*border integrity*): Framfylgd ríkis á lögum þess og reglugerðum varðandi flutning vara og einstaklinga yfir landamæri þess.

Tölvulesanleg ferðaskilríki (*eMRTD Machine Readable Travel Documents*): Tölvulesanleg ferðaskilríki (vegabréf, vegabréfsáritun eða kort) sem eru með innbyggðri snertifriri samrás og geta

verið notuð sem lífkenni handhafa skilríkjanna í samræmi við staðla sem tilgreindir eru í leiðbeiningarefni ICAO Doc 9303 – *Tölvulesanleg ferðaskilríki*.

Upphaf ferðar (*commencement of journey*): Staðurinn þar sem einstaklingur hóf ferð sína, án þess að tekið sé tillit til flugvallar þar sem einstaklingurinn stöðvaði í beinni gegnumferð, annaðhvort í áfangaflugi eða tengiflugi, ef hann yfirgaf ekki svæðið fyrir beina gegnumferð á viðkomandi flugvelli.

Viðskila farangur (*mishandled baggage*): Farangur sem óvart eða af vangá hefur orðið viðskila við farþega eða flugverja.

Viðurkenndur umboðsmaður (*authorized agent*): Einstaklingur sem er fulltrúi flugrekanda og sem er viðurkenndur af eða fyrir hönd slíks aðila til að framfylgja formsatriðum sem tengjast komu og afgreiðslu loftfars á vegum hans, flugliðum, farþegum, farmi, pósti, farangri eða birgðum og tekur til, þar sem lög leyfa, þriðja aðila með leyfi til að meðhöndla farm í loftfarinu.

Vistir fyrir farþega (*commissary supplies*): Vörur, annaðhvort einnota eða fjölnota, sem notaðar eru af flugrekanda til þjónustu meðan á flugi stendur, einkum fyrir veitingar, og fyrir þægindi farþega.

4. gr.

Leiðbeiningarefni.

Víða í reglugerð þessari er vísað til krafna og leiðbeiningarefnis í viðauka 9 við Chicago-samninginn. Einnig er vísað í leiðbeinandi efni útgefið af Alþjóðaflugmálastofnuninni (ICAO). Leiðbeiningarefnið hefur að geyma viðeigandi og tækar leiðir til að fullnægja þeim kröfum sem í reglugerð þessari er lýst eða er þeim til frekari uppfyllingar. Fylgja skal þessu leiðbeiningarefni til að uppfylla kröfur reglugerðarinnar eftir því sem við á. Þegar vísað er til tölusettra viðauka í reglugerð þessari er átt við viðauka við Chicago-samninginn.

Helsta leiðbeiningarefni sem stuðst er við og vísað til um framkvæmd flugvirkar er eftirfarandi:

1. Viðauki 11 – Flugumferðarþjónusta (*Air Traffic Services*), leiðbeiningar um gerð viðbragðsáætlana fyrir flugumferðarþjónustu vegna bráðra ógnana við lýðheilsuna sem varða þjóðir heims og leiðbeiningar vegna beitingar aðgerða til að tryggja öryggi hjálparflugs.
2. Viðauki 14 – Flugvellir (*Aerodromes*), bindi I — Hönnun og rekstur flugvalla (*Volume I – Aerodrome Design and Operations*) um gerð viðbragðsáætlana fyrir flugvelli, vegna bráðra ógnana við lýðheilsuna sem varða þjóðir heims.
3. Viðauki 6 – Starfræksla loftfara (*Operation of Aircraft*) lýsir sjúkragögnum „um borð“ sem gerð er krafa um að séu í loftförum.
4. Tæknilegar leiðbeiningar um flutning hættulegs farms með flugi (*ICAO Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air, Doc 9284*).
5. Staðlar fyrir rafræna greiningu ferðaskilríkja (*ICAO Specifications for machine readable travel documents, Doc 9303*).
6. Stefnyfirlýsing Evrópusambands flugmálastjórna um flugvirkt (*European Civil Aviation Conference ECAC, Policy Statement in the Field of Civil Aviation Facilitation, Doc 30*).
7. Alþjóðaheilbrigðisreglugerðin (*International Health Regulation*). Reglugerð sem samþykkt hefur verið af þingi Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar (*World Health Organization*) í samræmi við stofnskrá hennar og innleidd af heilbrigðisyfirvöldum hér á landi.

5. gr.

Eftirlitsstjórnvald.

Flugmálastjórn Íslands fer með framkvæmd reglugerðar þessarar.

Þar sem einstök verkefni eða framkvæmd þeirra fellur undir valdsvið annarra stofnana veitir Flugmálastjórn leiðbeiningar eða kemur með ábendingar um skuldbindingar á gildissviði reglugerðarinnar og breytingar á þeim. Flugmálastjórn ber ábyrgð á tilkynningum frávíka til Alþjóðaflugmálastofnunarinnar.

Eftirlitsskyldum aðilum skv. lögum um loftferðir og lögum um Flugmálastjórn Íslands ber að fara að fyrirmælum stofnunarinnar um framkvæmd reglugerðar þessarar. Ákvarðanir og fyrirmæli

Flugmálastjórnar Íslands sem og frávik frá viðauka 9 skulu birt í Flugmálahandbók eftir því sem við á.

6. gr.

Handbækur.

Þjónustu-, afgreiðslu- og eftirlitsaðili á flugvelli skal útbúa handbók með leiðbeiningum til starfsmanna um framkvæmd þjónustu. Í handbók skal setja fyrirmæli um framkvæmd þátta er varða flugvirkt þ.m.t. um framkvæmd sóttvarnaráðstafana.

Fyrirmæli í handbók binda viðkomandi þjónustu-, afgreiðslu- og eftirlitsaðila og starfsmenn þeirra um framkvæmd fyrirmæla. Handbókin skal vera hlutaðeigandi starfsmönnum aðgengileg og heimilt er að hún sé á ensku. Breyting á handbók skal kynnt þeim starfsmönnum er hana varðar svo fljótt sem auðið er ásamt gildistöku breytinga. Flugmálastjórn Íslands þarf að staðfesta handbókina og breytingar á henni.

II. KAFLI

Flugvirkarráð.

7. gr.

Hlutverk.

Ráðherra skipar flugvirkarráð til þriggja ára í senn. Hlutverk ráðsins er m.a.: að samhæfa og samræma starfsemi þeirra opinberu aðila og annarra sem koma að afgreiðslu eða þjónustu við loftför, farþega, farangur og farm á flugvöllum til þess að einfalda formsatriði og greiða fyrir flutningi og afgreiðslu þeirra þannig að flutningur geti gengið snurðulaust fyrir sig.

Ráðið skal leitast við að leysa úr ágreiningi milli opinberra aðila er varða úrlausnatriði sem hefur áhrif á rekstur alþjóðlegs almenningsflugs. Ráðið skal samræma innleiðingu og breytingar á reglum sem varða flugvirkt eins og kostur er og eiga um það samráð við hagsmunaaðila.

Þá skal ráðið hafa umsjón með og ber ábyrgð á að gerð verði sérstök áætlun um framkvæmd flugvirkar sem miði að því að bæta úr og fullnægja kröfum sem samræmast skuldbindingum ríkisins sem af viðauka 9 leiðir eins og þær eru á hverjum tíma. Tillögur ráðsins sem leiða til aukins kostnaðar fyrir rekstraráðila flugvallar og aukinnar gjaldtöku af flugrekstraráðilum skulu teknar til umfjöllunar hjá notendanefnd flugvallar áður en þær eru endanlega afgreiddar.

Ráðið getur fjallað um einstök mál sem ráðherra beinir til þess er varða flugvirkt.

8. gr.

Skipun.

Ráðherra skipar tvo fulltrúa í flugvirkarráð án tilnefningar. Skal annar vera formaður en hinn varaformaður. Auk þess skal ráðherra skipa fulltrúa frá tolla-, lögreglu-, heilbrigðis- og flugmála-yfirvöldum og öðrum þeim aðilum sem koma að framkvæmd flugvirkar og bera ábyrgð á skilvirkri framkvæmd tollamála, skattamála, vegabréfa, vegabréfaáritana, heilbrigðismála, sóttvarna, flugverndar, rekstri flugvallar og annarri afgreiðslu á flugvöllum, samkvæmt tilnefningu þar um.

9. gr.

Skipulag og fundir.

Formaður flugvirkarráðs ber ábyrgð á og fer með yfirstjórn á starfsemi ráðsins, boðar til funda og undirbýr dagskrá. Boðað skal til funda með skriflegum hætti eða með tölvupósti á tölvupóstfang sem nefndarmenn tiltaka. Fundi skal boðar með sjö sólarhringa fyrirvara, en þó aldrei skemur en með tveggja sólarhringa fyrirvara. Dagskrá fundar skal fylgja fundarboði. Fund í flugvirkarráði skal halda eftir þörfum eða ef fleiri en einn nefndarmanna óska þess, en eigi sjaldnar en einu sinni á ári. Ef ósk berst frá nefndarmönnum um fund skal boðað til hans innan viku frá því að ósk berst.

Halda skal fundargerð um það sem gerist á fundum flugvirkarráðs og skal hún send til nefndarmanna innan viku frá fundi til staðfestingar. Í fundargerð skal bóka hvaða nefndarmenn eru mættir, hvað sé á dagskrá fundarins og hvaða málefni voru rædd og afgreidd á fundinum. Nefndarmenn eiga rétt á því að leggja fram stutta skriflega lýsingu á afstöðu sinni og fá bókaða í fundargerð.

Fundarmönnum er skylt að gæta þagmælsku um atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi ráðsins og leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Ráðið setur sér nánari reglur um starfsemina.

III. KAFLI

Málskot, gildistaka, viðurlög o.fl.

10. gr.

Málskotsréttur.

Ákvarðanir Flugmálastjórnar Íslands sæta kærnu samkvæmt almennum reglum stjórnslulaga.

11. gr.

Innleiðing.

Með reglugerð þessari, viðauka hennar ásamt ákvæðum í handbókum öðlast gildi hér á landi viðauki 9 um flugvirkt við stofnsáttmála Alþjóðaflugmálastofnunarinnar um alþjóðlegt almenningsflug (Chicago-samningurinn).

Ákvæði reglugerðarinnar eða viðaukans koma ekki í veg fyrir að beitt sé strangari reglum vegna krafna á sviði flugverndar eða vegna annarra krafna í þágu almannaöryggis.

12. gr.

Viðauki.

Viðauki sem fylgir reglugerð þessari skal vera hluti hennar.

13. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt heimild í 1. mgr. 56. gr., 1. mgr. 57. gr., 1. mgr. 57. gr. b., 57. gr. c., 57. gr. d. og 57. gr. e., sbr. 145. gr. laga um loftferðir nr. 60/1998 með síðari breytingum og öðlast þegar gildi.

Innanríkisráðuneytinu, 15. nóvember 2012.

Ögmundur Jónasson.

Ragnhildur Hjaltadóttir.

VIÐAUKI

1. Almenn.

- 1.1 Rekstraraðili flugvallar og eftirlitsaðilar með landamærum skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja:
 - a) lágmarkun þess tíma sem nauðsynlegur er fyrir landamærastjórn vegna einstaklinga, loftfara og afhendingar á afgreiðsluvöru;
 - b) að lágmarks óþægindi hljótist af beitingu stjórnsýslu- og eftirlitskrafa;
 - c) að hraðað sé miðlun viðeigandi upplýsinga milli yfirvalda, rekstraraðila flugvallar, flugrekanda og þjónustuaðila á flugvelli;án þess að dregið sé úr öryggiskröfum eða gengið á svig við lög og reglur.
- 1.2 Beita skal aðferðum áhættustjórnunar við eftirlit vegna landamærastjórnar er lýtur að afhendingu og afgreiðslu vara.
- 1.3 Leitast skal við að þróa rafrænar aðferðir og upplýsingatækni til að auka skilvirkni og afköst á flugvöllum.

2. Koma og brottför loftfara.

- 2.1 Afgreiðslu- og eftirlitsaðili á flugvelli skal gera viðeigandi ráðstafanir vegna afgreiðslu loftfara sem eru að koma eða fara frá landinu þannig að komið sé í veg fyrir óþarfa tafir.
- 2.2 Við þróun starfsaðferða sem miða að því að auka skilvirkni í afgreiðslu loftfara skal taka mið af þörfum vegna flugverndar og fíkniefnaeftirlits, þar sem það á við.
- 2.3 Forðast skal eftir fremsta megni að hindra för loftfars vegna heilbrigðisráðstafanna. Ef bregðast þarf við hættu eða bráðri ógn við lýðheilsu með heilbrigðisráðstöfunum til viðbótar við þær sem Alþjóðaheilbrigðisstofnunin mælir með, skal það gert í samræmi við leiðbeiningar í alþjóðaheilbrigðisreglugerðinni. Viðbótarráðstafanir sem valda verulegri röskun á umferð milli landa, skal tilkynna Alþjóðaheilbrigðisstofnuninni ásamt ástæðum hennar.
- 2.4 Leitast skal við að taka við rafrænum skjölum varðandi komu og brottför loftfara ef þau eru send beint á upplýsingakerfi í notkun. Ef skjöl eru send í pappírformi skulu þau útbúin eða send rafrænt eða útbúin handvirkt í samræmi við snið sem kveðið er á um í viðauka 9.
- 2.5 Skjal vegna komu eða brottfarar loftfars má leggja fram á ensku, frönsku, rússnesku, spænsku eða íslensku. Kalla má eftir þýðingu þess sem talin er fullnægjandi að mati afgreiðsluaðila. Þegar tiltekið skjal er sent af eða fyrir hönd flugrekanda og móttekið af yfirvöldum á rafrænu formi, skal ekki gerð krafa um að sama skjali sé framvísað á pappírformi.
- 2.6 Komu- og brottfararskýrsla loftfars skal tilgreina þau atriði sem kveðið er á um í eyðublaði tollstjóra þar um. Við framlagningu farþegaskrár skal taka mið af kröfum ríkislögreglustjóra um upplýsingar.
- 2.7 Upplýsingar í farmskrá loftfars skal uppfylla kröfur tollayfirvalda þar um. Tekið skal við upplýsingunum á rafrænu formi eða pappírformi. Finnist villur í einhverju ofangreindra skjala, skulu viðkomandi yfirvöld veita flugrekanda eða viðurkenndum umboðsmanni hans tækifæri til að leiðrétta slíkar villur. Um meðferð farangurs sem viðskila hefur orðið við farþega fer skv. verklagsreglum tollayfirvalda og flugverndarreglum og ákvæði 6. kafla í viðauka þessum.
- 2.8 Beiting skordýraeyðingar í farþegarými og stjórnklefa loftfars sem kemur frá svæði þar sem hætta er talin á að þau séu ógn við lýðheilsu, landbúnað eða umhverfi skal fara fram í samræmi við ákvæði alþjóðaheilbrigðisreglugerðarinnar. Sótthreinsun loftfara skal fara fram þegar sóttvarnaryfirvöld krefjast þess enda taki hún mið af aðferðum sem eru í samræmi við leiðbeiningar framleiðanda loftfarsins, eru ekki líklegar til að skaða loftfar eða kerfi þess og taki mið af fyrirmælum Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar.
- 2.9 Sótthreinsa skal þau svæði loftfars sem notuð hafa verið undir flutning dýra. Sótthreinsunin skal taka til þess rýmis flugvélar eða gáma sem notað hefur verið við flutning dýra. Aðstaða til sóttthreinsunar skal vera á alþjóðlegum flugvelli. Notaðar skulu þær aðferðir og sóttthreinsiefni sem mælt er með af Alþjóðadýraheilbrigðisstofnuninni (*International Office of Epizootics*). Notuð skulu efni sem ekki eru líkleg til að skaða heilsu farþega eða flugliða. Ef

yfirborð eða búnaður loftfars er mengaður af úrgangsefnum skulu menguðu svæðin og notaður búnaður eða verkfæri sótthreinsuð.

- 2.10 Í Flugmálaláhandbók AIP (*Aeronautical Information Publications*) skulu birtar kröfur er lúta að skilyrðum umsóknar um heimild fyrir almennu flugi, gegnumflugi og öðru óreglubundnu flugi. Beina skal beiðni um lendingu loftfars frá ríki sem ekki er aðili að Chicago-samningnum til Flugmálastjórnar Íslands. Ef um hernaðar- eða ríkisloftfar er að ræða skal beina beiðni til utanríkisráðuneytisins. Nánari fyrirsmæli og leiðbeiningar varðandi þessar heimildir skal setja í Flugmálaláhandbók.
- 2.11 Rekstraraðili flugvallar annast tilkynningu til tollgæslu og lögreglu varðandi áætlaðar komur, brottfarir eða gegnumumferð loftfara eftir því sem við á.

3. Koma og brottför farþega og farangurs.

- 3.1 Hraða skal eftir því sem mögulegt er afgreiðslu farþega, farangurs og farms við brottför frá flugvelli. Við hönnun ferla við afgreiðslu skal tekið tillit til þarfa flugverndar, landamæraeftirlits og annarra með það fyrir augum að hámarka afköst.
- 3.2 Kröfur um ferðaskilríki taka mið af lögum um vegabréf og lögum um útlendinga og reglugerða settra á grundvelli þeirra.
- 3.3 Þegar krafa um gögn til sönnunar á bólusetningu eða fyrirbyggjandi meðferð er gerð hér á landi á grundvelli alþjóðaheilbrigðisreglugerðarinnar, er alþjóðlegt vottorð um bólusetningu eða fyrirbyggjandi meðferð (*International Certificate of Vaccination of Prophylaxis*) sem Alþjóðaheilbrigðisstofnunin viðurkennir fullnægjandi staðfesting hennar.
- 3.4 Flugrekandi skal gera nauðsynlegar ráðstafanir þegar farið er um borð til að tryggja að farþegar hafi undir höndum þau skjöl sem nauðsynleg eru til áframhaldandi ferðar og komu á áfangastað. Lögregluþyrirvöld skulu aðstoða flugrekendur eftir föngum við greiningu á vafasömum skilríkjum.
- 3.5 Til að flýta skoðun skulu lögreglu- og tollayfirvöld í samvinnu við rekstraraðila flugvallar, nota viðeigandi og aðgengilega tækni eða aðra þá aðferð sem hraðar eftir föngum afgreiðslu farþega, á millilandaflugvöllum þar sem magn farþegaflutninga réttlætir slíkar aðgerðir. Ekki skal safna skilríkjum frá farþegum fyrir landamæraafgreiðslu nema í undantekningartilfellum.
- 3.6 Flugrekandi er ábyrgur fyrir umsjá farþega og flugliða sem eru að fara frá borði frá því þeir yfirgefa loftfarið og lýkur þegar þeim hefur verið heimiluð koma til landsins.
- 3.7 Við upplýsingaskipti um farþega sem byggja á API (*Advance Passenger Information*) upplýsingakerfi skal fylgja alþjóðlega viðurkenndum stöðlum um sendingu þeirra. Þegar gerð er krafa um að farþegaupplýsingar séu sendar rafrænt gegnum API upplýsingakerfi skal ekki jafnframt gera kröfu um farþegaskrá á pappírformi.
- 3.8 Rekstraraðili flugvallar í samvinnu við landamæraeftirlit og sóttvarnaeftirlit skal koma upp viðeigandi hliðum byggt á áhættumati og upplýsingum til að auðvelda og hraða afgreiðslu vegna tolla- og landamæraeftirlits eða öðru ferli þ.m.t. vegna sóttkvískoðunar eins og umferðarþungi á viðkomandi flugvelli krefst.
- 3.9 Þar sem aðstæður á flugvelli leyfa skal rekstraraðili hans gera ráðstafanir til að koma upp biðsvæði eða öðru hentugu fyrirkomulagi vegna farþega og áhafna, þar sem flugliðar, farþegar og farangur þeirra, er koma frá öðru ríki og á leið til þriðja ríkis með sama flugi eða öðru flugi frá sama flugvelli sama dag, geta dvalið tímabundið án þess að fara í gegnum formsatriði landamæraastjórnar nema áframhaldandi för krefjist.
- 3.10 Leitast skal við að áframsenda viðskila farangur án tafar milli loftfara í millilandaflugi á sama flugvelli án skoðunar, nema ef ástæður sem varða flugvernd eða aðrar nauðsynlegar aðgerðir krefjast. Flugrekandi ber ábyrgð á því að áframsenda viðskila farangur til eiganda. Í tilvikum þar sem ekki er hægt að áframsenda beint óþekktan, ósöttan eða viðskila farangur skal hann geymdur tímabundið undir öruggu eftirliti á viðeigandi stað á flugvelli þar til eigandi gerir tilkall til hans eða flugrekandi kemur honum í réttar hendur.
- Flugrekandi ber ábyrgð á afgreiðslu óþekchts, ósöts eða viðskila farangurs og skilum á slíkum farangri til eiganda. Ef önnur úrræði eru ekki til staðar til að auðkenna eiganda er flugrekanda

heimilt að opna viðskila eða óþekktan farangur til að auðvelda megi að ganga úr skugga um hver sé eigandi hans.

Ef eigandi finnst ekki fer um hann sem óskilamuni sem afhendist lögreglu.

- 3.11 Rekstraraðili flugvalla og aðrir eftirlitsaðilar skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir, í samvinnu við flugrekstraraðila til að flýta skoðun flugliða og farangurs þeirra, eins og krafist er við brottför og komu.
- 3.12 Flugliðaskírteini skulu gefin út í samræmi við reglur flugmálayfirvalda að undangenginni ferilskoðun í samræmi við flugverndarkröfur. Til viðbótar ætti nægilegt eftirlit svo sem vottun á atvinnustöðu umsækjanda áður en útgáfa á sér stað, eftirlit með birgðum af auðum kortum, og ábyrgðarkröfur fyrir starfsfólk sem starfar við útgáfu, að vera haft með útgáfu flugliðaskírteina. Flugmálayfirvöld gefa út skírteini eftirlitsmanna í samræmi við ákvæði laga um loftferðir.
- 3.13 Yfirvöld skulu kom á fyrirkomulagi þar sem farþegi á biðsvæði sem orðið hefur fyrir óvæntum töfum vegna niðurfellingar flugs eða seinkunar er gert kleift að yfirgefa flugvallarsvæðið til gistingar.

4. Koma og brottflutningur farms og annars varnings.

- 4.1 Verklag og framkvæmd við afhendingu og afgreiðslu vöru með flugi, skal miða að því að auðvelda og flýta fyrir henni þannig að komið sé í veg fyrir óþarfa tafir.

5. Óæskilegar persónur og brottvísanir.

- 5.1 Til að auðvelda för einstaklings sem vísað hefur verið brott úr öðru ríki og veita nauðsynlega aðstoð til flugrekanda og fylgdarmanna sem framkvæma slíka brottvísun skulu viðkomandi yfirvöld koma á sérstöku verklagi um framkvæmd brottvísunar. Yfirvöld skulu tryggja að upplýsingar um ákvörðun brottvísunar berist flugrekanda þar sem fram komi ef þekkt er, nafn, aldur, kyn og ríkisfang viðkomandi einstaklings.
- 5.2 Flugrekandi skal vera ábyrgur fyrir kostnaði við umsjá einstaklings með ófullnægjandi skilríki frá því að komist er að þeirri niðurstöðu að einstaklingurinn sé óæskilegur þar til honum er vísað brott frá landinu.
Flugrekandi skal í handbók láta koma fram verklag um meðferð á brottvísuðum farþegum og samskipti við yfirvöld á brottfarar- og komustað.

6. Alþjóðaflugvellir, aðstaða og þjónusta við loftför.

- 6.1 Rekstraraðili flugvallar og aðrir þjónustuaðilar á flugvelli skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til skjótrar afgreiðslu farþega, flugliða, farangurs, farms og pósts. Rekstraraðili flugvallar skal, í samráði við notendur flugvalla, tryggja að aðstaða og þjónusta á millilandaflugvöllum sé, þar sem mögulegt er, sveigjanleg og fær um að mæta aukinni umferð, aukningu í öryggiskröfum vegna meiri ógnar, eða öðrum breytingum til að styðja við traust landamæra m.a. með hliðsjón af flugverndarkröfum.
Leitast skal við að veita skilvirka landamæraþjónustu vegna tollafgreiðslu, útlendingaeftirlits, sóttvarna og heilsuverndar, eins og þörf er á.
- 6.2 Rekstraraðili flugvallar skal tryggja viðeigandi aðstöðu fyrir borð- og landgöngu farþega án tafa. Rekstraraðilinn og aðrir þjónustuaðilar, þ.m.t. landamæraeftirlit, skulu jafnframt gera nauðsynlegar ráðstafanir þannig að afgreiðsla farþega og flugliða geti farið fram með eins litlum töfum og mögulegt er. Þá skal leitast við, að því marki sem nauðsynlegt er, að aðgreina flæði farþega án þess að tafir verði á komu eða brottför þeirra.
Tryggja skal viðeigandi aðstöðu og þjónustu við gegnumumferð farþega og lifandi dýra.
Gera skal ráðstafanir fyrir nægilegan fjölda eftirlitshliða þannig að afgreiðsla komu- og brottfararfarþega og flugliða geti farið fram með eins litlum töfum og mögulegt er. Þá skal gera ráð fyrir viðbótarhliði ef mögulegt er, þar sem hægt er að beina flóknum málum án þess að tafir verði á meginflæði farþega.
Leitast skal við að hönnun mannvirkja sé gerð með hliðsjón af kröfum í viðauka 9.

- 6.3 Rekstraraðili flugvallar skal leitast við að afgangur vegna flugverndar sé innan eðlilegra marka þannig að ekki hamli þjónustu flugrekenda.
- 6.4 Rekstraraðili flugvallar skal tryggja að aðstaða til afgangur og afhendingar á farangri farþega sé fullnægjandi og auðveldi farþega aðgang að og auðkenningu á farangri sínum. Jafnframt skal rekstraraðilinn tryggja að farþegar geti fengið aðstoð við flutning farangurs ef þess er óskað þannig að þeir geti flutt farangur frá farangursafgreiðslu til staða þar sem hægt er að fá flutning frá flugvelli.
- 6.5 Rekstraraðili skal í samvinnu við flugrekendur gera ráð fyrir aðstöðu fyrir farangur sem viðskila hefur orðið við eiganda, sem misfarist hefur eða þar sem eigandi er óþekktur, þar til áframsending hans getur átt sér stað. Farangurinn skal aðgengilegur starfsmönnum flugrekenda eða annarra sem annast slíka framsendingu. Um meðferð farangursins fer að öðru leyti í samræmi við reglur um flugvernd og verklag tollayfirvalda.
- 6.6 Rekstraraðili flugvallar, flugrekendur og aðrir þjónustuaðilar á flugvelli skulu í samvinnu við heilbrigðisyfirvöld, grípa til nauðsynlegra ráðstafana til að tryggja lýðheilsu. Gera skal ráð fyrir aðstöðu fyrir tímabundna sóttkví fyrir einstaklinga, dýr og plöntur. Þá skal rekstraraðili flugvallar bjóða upp á aðstöðu og þjónustu fyrir skyndihjálp á staðnum og að viðeigandi ráðstafanir séu til staðar fyrir skjóta vísun einstaka alvarlegri tilfella til skipulagðrar lækniþjónustu.
- 6.7 Þjónusta flugvallar og opinberra aðila á honum skal kynnt í Flugmálahandbók. Ef gjald er tekið fyrir opinbera þjónustu skal það koma fram í handbókinni en að öðru leyti tekur þjónusta, opnunartími og gjaldtaka mið af ákvæðum laga og reglna sem við eiga um hverja tegund þjónustu.
- 6.8 Rekstraraðili flugvallar skal í samvinnu við þjónustuaðila gera viðeigandi ráðstafanir til að mæta þörfum farþega fyrir lögmæt skipti gjaldmiðla.

7. Lending annars staðar en á millilandaflugvelli.

- 7.1 Loftfar í millilandaflugi skal fara um skráðan millilandaflugvöll hér á landi. Ef loftfar á ástæðum sem stjórnandi þess ræður ekki, lendir á flugvelli sem ekki er skráður sem millilandaflugvöllur skal leitast við að tryggja að öll möguleg aðstoð sé veitt af opinberum yfirvöldum til afgangur þess með lágmarksóþægindum fyrir farþega. Flugstjórinn skal sjá til þess að landingin sé tilkynnt eins fljótt og mögulegt er til viðkomandi opinberra yfirvalda. Ef greinilegt er að loftfar getur haldið áfram flugi sínu innan tiltölulega skamms tíma eftir komu, skal leitast við að tryggja að loftfarið geti lagt af stað með sama farm og var um borð þegar það lenti. Ef farmurinn eða hluti hans getur ekki, af rekstrarlegum eða öðrum ástæðum, haldið áfram með fluginu, skulu opinber yfirvöld flýta eins og kostur er formsatriðum vegna afgangur hans og leitast við að hraða sendingu farmsins til áfangastaðar. Þegar reynir á aðstæður skv. 1. mgr. skulu yfirvöld tilgreina, ef nauðsynlegt er, viðeigandi svæði undir almennt eftirliti þeirra þar sem farþegar og flugliðar geta athafnað sig á meðan á viðdvöl þeirra stendur. Ekki skal gerð krafa um að flugstjórinn leggi fram umsókn til fleiri en eins yfirvalds um brottfararleyfi (annað en fyrir sérhverja flugheimild frá flugumferðarþjónustu).
- 7.2 Ef greinilegt er að loftfarinu mun seinka verulega eða er ekki fært um að halda áfram flugi skv. 7.1, skal flugstjórinn, meðan hann bíður eftir leiðbeiningum viðkomandi yfirvalda eða ef hann eða áhöfn hans eru ófær um að setja sig í samband við þau, gera þær neyðarráðstafanir sem hann telur nauðsynlegar fyrir heilsu og öryggi farþega og flugliða og til að forðast eða lágmarka tap eða eyðileggingu sjálfs loftfarsins og farms. Farþegum og flugliðum er heimilt að tryggja sér viðeigandi gístiaðstöðu meðan beðið er eftir að nauðsynlegum formsatriðum verði lokið, ef ekki er unnt að ljúka slíkum formsatriðum með skjótum hætti. Farmur, birgðir og fylgdarlaus farangur, ef fjarlægja þarf slíkt úr loftfarinu af öryggisástæðum, skal afhent til vörslu á nálægu svæði og skal vera þar meðan þess er beðið að nauðsynlegum formsatriðum sé lokið. Pósti skal ráðstafað í samræmi við kröfur sem af pósthöfundum leiða.

8. Önnur ákvæði.

- 8.1 Gera skal ráðstafanir til að tryggja á tímabundnum grundvelli, tafarlausa komu hæfs starfsfólks sem þörf er á fyrir leit, björgun, flugslysarannsókn, viðgerð eða endurheimt í tengslum við týnt eða skaddað loftfar.
- 8.2 Opinberir aðilar og aðrir sem hlut eiga að máli skulu eftir fremsta megni leitast við að auðvelda flutning skaddaðs loftfars og sérhverra aðstoðarloftfara af yfirráðasvæði sínu, ásamt verkfærum, varahlutum og búnaði sem kunna að hafa verið flutt inn til leitar, björgunar, flugslysarannsóknar, viðgerðar eða endurheimtar.
- 8.3 Rekstraraðili og aðrir þjónustu- og eftirlitsaðilar á flugvelli skulu leitast við að auðvelda komu til, brottför frá og gegnumumferð loftfara sem taka þátt í hjálparflugi sem er framkvæmt af eða fyrir hönd alþjóðasamtaka sem viðurkennd eru af Sameinuðu þjóðunum eða af eða fyrir hönd annarra ríkja og skulu gera allar mögulegar ráðstafanir til að tryggja öryggi þeirra. Slík hjálparflug eru framkvæmd sem viðbrögð við náttúruhamförum eða hamförum af mannavöldum sem eru alvarleg ógn við heilbrigði fólks eða umhverfið, til viðbótar við svipað neyðarástand þar sem þörf er á aðstoð Sameinuðu þjóðanna. Leitast skal við að afgreiða án tafar starfsfólk og varning með hjálparflugi sem vísað er til í þessum kafla.
- 8.4 Í neyðartilvikum skal auðvelda komu, gegnumumferð og brottför loftfara sem taka þátt í að berjast gegn eða hindra mengun sjávar, eða öðrum aðgerðum sem nauðsynlegar eru til að tryggja siglingaöryggi, öryggi íbúanna eða vernd hafs og stranda. Þá skulu rekstraraðili og aðrir þjónustu- og eftirlitsaðilar á flugvelli, að eins miklu leyti og mögulegt er, auðvelda komu, gegnumumferð og brottför einstaklinga, farms, efnis og búnaðar sem þörf er á til að eiga við sjávarmengun og öryggisáðgerðir sem lýst er í þessu ákvæði.
- 8.5 Flugrekandi skal í samstarfi við heilbrigðisyfirvöld veita upplýsingar til farþega, með hæfilegum fyrirvara fyrir brottför, varðandi bólusetningarkröfur ákvörðunarlandanna í samræmi við kröfur alþjóðaheilbrigðisreglugerðarinnar. Flugstjóri loftfars skal í samræmi við fyrirmæli í handbók, tilkynna til flugumferðarþjónustu ef grunur er um smitsjúkdóm um borð til að flýta boðun komu sérstaks heilbrigðisstarfsfólks og búnaðar ef á þarf að halda, til að hafa stjórn á hættu þegar loftfarið lendir. Í landsáætlun á vegum heilbrigðisyfirvalda skal kveðið á um viðbrögð við og undirbúning vegna yfirvofandi smitsjúkdóms sem hætta stafar af fyrir lýðheilsu eða er bráð ógn við lýðheilsu og varðar þjóðir heims.
- 8.6 Flugrekendur og aðrir flutningsaðilar sem gera ríkari kröfur vegna flutnings á hættulegum farmi með flugi en kveðið er á um í „Tæknilegum leiðbeiningum um öruggan flutning hættulegs varnings með flugi“ skulu tilkynna Flugmálastjórn Íslands um þær.
- 8.7 Þegar flugslys verður hér á landi skulu rekstraraðilar flugvalla og aðrir opinberir aðilar sem að afgreiðslu á flugvelli koma auðvelda eftir fremsta megni í afmarkaðan tíma komu fjölskyldumeðlima fórnarlamba þess til landsins. Einnig skulu með sama hætti gerðar ráðstafanir til að auðvelda komu flugrekenda sem eiga hlut að máli í þeim tilgangi að gera þeim kleift að veita aðstoð til eftirlifenda og fjölskyldumeðlima þeirra.